СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 257. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 4 листопада, 1933. VOL. XLI. No. 257. Jersey City, N. J., Saturday, November 4, 1933. THREE CENTS.

ЗАХОДИ ФАРМЕРСЬКИХ СТЕЙТІВ ЗА ПІДНЕСЕННЯ ЦІН

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув з ґубернаторами пятьох середньо-західних стейтів конференцію в справі піднесення цін на фармерські продукти.

Ґубернатори хотіли, щоб федеральний уряд установляв ціни на продукти та щоби на тепер ціну пшениці встановити на 1 долар і 3 центи за бушель.

Секретар рільництва заявився проти встановлювання цін під теперішню пору.

Зате переговори в справі встановлення фармерського кодексу поступили значно вперед. Кодекс признає фармерським робітникам право до організації.

ПРЕЗИДЕНТ ЗГОДИВСЯ НА АВДІЄНЦІЮ ДЛЯ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт визначив комітетови страйкуючих майнерів повіту Феєт авдієнцію в Білім Домі.

На тлі непризнаного юнією страйку майнерів в околиці Вилкс Баре прийшло в двох місцях до поважних заворушень. У неспокою коло копальні в Плейнс у четвер вполудне ранено пять жінок і двоє дітей. 17-літнього Михайла Урищака й 18-літнього Івана Вислоцького забрано до шпиталю. Урищак сказав поліції, що він не є майнером та що його пострілив страйкар, що стояв пикетою. Вислоцький заявив, що він дістав постріл, коли стояв на своїм подвірю й здалека приглядався стрілянині копальняної поліції.

У заворушеннях коло копальні Пайн Ридж, що належить до Годсон Кол Ко., страйкарі поломили авта, що ждали на скебуючих майнерів.

РОБІТНИЧА РАДА ПРОБУЄ ПОЛАГОДИТИ ШОВКОВИЙ СТРАЙК.

ВАШИНҐТОН. — Краєва Робітнича Рада виробила низку правил для шовкового промислу, котрі на її думку, покінчать у короткім часі страйки шовкових фабрик, що захопили яких 50,000 робітників.

Робітники мали би вертатись до роботи, а скаля робітничої заплати мала би спиратись на заплаті 25 долярів на тиждень для ткачів.

ПРОФЕСОР ПРОТИ ПАЦИФІЗМУ СТУДЕНТІВ.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Шатвел, професор історії в Колюмбійськім університеті, виступав на пацифістичній конференції студентів того университету з критикою пацифістичного становища студентів. Професор критикував головно резолюцію конференції, котрою студенти зобовязувалися не дати на випадок війни ніякого послуху департаментови війни. Проф Шатвел називав цю резолюцію недозрілою та походячою з чувства, а не з розуму.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕҐІОН БЕЗУМОВНО ПРОТИ ВИЗНАННЯ РОСІЇ.

НЮ ЙОРК. — На зібранню Американського Леґіону в готелі Пенсилвенія виступив з промовою краєвий командант Леґіону, Едвард Геєз, та в своїй промові заявив, що Американський Леґіон стоїть безумовно проти визнання Росії Америкою.

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ БОРОНИТЬ НІМЕЦЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА.

ВАШИНҐТОН.—Німецький амбасадор д-р Лютер віднісся до департаменту стейту з протестом проти образливих закидів, зроблених йому деякими жидівськими лідерами.

Д-р Лютер звернув увагу передовсім на донесення про промову нюйорського адвоката Онтермеєра на зборах у Клівленді, в якій він, як донесено, назвав д-ра Лютера замаскованим нацистичним пропаґатором.

Секретар Гол висказав жаль уряду з приводу цих виступів.

СЛІДСТВО ЗА НАЦІСТИЧНУ АКЦІЮ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Між першими свідками, покликанами прокуратором Меделії перед федеральну лаву присяжних суддів для розслідження націстичної пропаганди в Америці, була жінка д-ра Грібля. Пані Грібль відмовилася відповідати на деякі питання прокуратора на тій основі, що прокуратор, як Жид, є упереджений проти неї.

Мейор О'Браєн говорив знову про свою заборону „німецького дня", а тимчасом Товариства Стойбена винаняли вже велику галю Медисон Сквер Гарден на свій „німецький день", на котрий вони запросили теж "Обєднання Німецьких Товариств", котрому не вдалося відсвяткувати „німецького дня" через протести Жидів та заборону мейора.

ПЕРША ПУБЛИЧНА ОПЕРАЦІЯ ДЛЯ ЛІЧЕННЯ ЕПІЛЕПСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Ней, професор нюйорської медичної колеґії, зробив першу публичну операцію для лічення епілепсії. Цею операцією він старається доказати свою теорію, що зняття верха черепа лічить епилепсію. У своїм відчиті про лічення епілепсії д-р Ней заявив, що за останніх 5 літ він доконав 101 таких операцій, та що у 80 процентах випадків хорі зовсім видужували.

ВОВК У КЕРНИЦІ.

Величезний вовк, котрий проявив надзвичайну лють і на котрого голову була наложена нагорода в сумі 24 долярів, упав у закинену керницю на фармі Олферта в Мавитин Лейкс, Мінесота, і зґинув з голоду.

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА В БУКАРЕШТІ.

Підчас молитов у „Судний День" трапилася в синагозі в Букарешті жахлива катастрофа. З невідомих досі причин повстало коротке спняття, що спричинило невелику пожежу. В одній хвилині якась жінка, що була на ґалерії, крикнула „горить". Присутні в синагозі кинулися в панічному жаху до дверей. Нагло завалилася ґалерія, де сиділи жінки. Зпід руїн ґалерії видобули 12 убитих жінок. 30 осіб є важко ранені, а між ними кілька лежать в агонії. Вістка про цей трагічний випадок в дні такого великого свята викликала між Жидами велике пригноблення.

ЖИДІВСЬКІ ПОГРОЗИ.

У варшавськім сіоністичнім щоденнику „Гайнт" вмістив львівський сіоністичний діяч, д-р Ротенштрайх, статтю на тему ворожого відношення Українців в Східній Галичині до Жидів.

З тої статті довідуємося, що „Українці є так добре зорганізовані, що коли витроблений Жид децидується опустити село, в якому він і його рідня працювали, то вони (Українці) змагають до того, щоби його (Жида) випустити без гроша. Від нього не тільки не купують товару, але й того кусника землі, на якому він сидить. Вони хочуть, щоби він опустив те поле й відійшов з нічим".

Виписавши такі жахливі страхіття, які діються на наших селах, п. Ротенштрайх грозить такими словами: „Нехай Українцям не здається, що ми не будемо реаґувати на те все, що вони нам роблять. Нехай Українці не думають, що тому, що ми заняті війною проти Ґітлєра, не приймемо боротьби з тими, які нападають на невинних Жидів на українських селах. Не хочемо боротьби, але коли нас до неї змушують, ми її приймемо. Не думаю, щоби то вийшло на добро Українцям! Але вони, а не ми маємо дицидувати, що має статись".

Просто страшно робиться на душі. Нема ради! Всі українські громадські ради мусять чимскорше перевести ухвалу, що коли Жид забирається з села, від нього члени громади мусять відкупити всі товари, громада мусить купити поле (ціну то вже Жид подасть), а крім того на дорогу треба йому дати 10,000 зл. Бо інакше Жиди виповідять війну! Розумієте? Війну! — („Новий Час").

ПОМЕР „КОРОЛЬ ЖЕБРАКІВ".

У Варшаві помер Йосиф Штицман, якого прозвали популярно „королем жебраків". Кажуть, що покійний залишив велике майно в грошах, золоті та дорогоцінностях і тепер пошукають його брата Штицмана та ще кількох кревняків. Недавно зірвали долівку і знайшли в залізній пушці кількасот срібних рублів. Одначе не вдоволилися цією знахідкою і ведуть розшуки дальше.

ВАРТОВИЙ ЗАСТРІЛИВ ОФІЦИРА.

В Ґалаці (Румунія) застрілив вартовий підпоручника Георгія Кіріяка, сина сотника Кіріяка, що служить у тім самім полку. Це сталося в 11. год. вночі, коли цей офіцир провіряв стійки. Вартовий жовнір стійки ч. 2 каже, що він стрілив двічі, бо старшина не служав його завізвання.

НЕБУВАЛА БОЖЕВІЛЬНА ПОШЕСТЬ.

В клюзькім повіті (Румунія) ствердили урядові чинники дивну пошесть. Багато мешканців захоріли при таких обявах: Селяни спершу засипляють. По кількох днях пробуджуються і мають страшні болі цілого тіла. Ці болі викликають напади божевілля. Хорих захоплює нестримне жадання дико бігати. Ця слабість подібна до „славних „тарантелі" в екзотичних краях. У міністерстві хліборобства стверджено, що в навіщених цією хоробою сторонах споживали селяни муку, змелену з пшениці й ростини, що дуже подібна до пшениці. Урядові розсліди тревають далі.

ЯЗВА САРАНЧІ.

Як повідомляють з Каіра, в околицях Туеґля появилася велика хмара саранчі, довга й широка кілька кільометрів. Сарана перекинулася на цукрові плянтації в Наталю і знищила кількасот моргів цукрової тростці. На загрожені саранчею міста вийдуть літаки і будуть нищити цю жахливу язву трійливими газами.

ПОМИСЛОВИЙ КУПЕЦЬ НА ВЕКСЛІ НЕБІЖЧИКІВ.

Сендер-Шмуль Кіперштайн з міста Острога на Волині хотів у легкий спосіб доробитись майна і стати багатим. Щоби зреалізувати свої наміри, він увійшов в торговельні взаємини з фірмою „Креси" і в ній набрав рільничих машин, роверів і т. п. на суму кілька тисяч злотих. На покриття цієї суми Кіперштайн зложив векслі, підписані... небіжчиками чи особами, які ще „не народилися". Та афера скоро виявилася, коли треба було платити за векслі. „Помислового" купця присудили на 2 роки тюрми.

З ХРОНІКИ ВБИВСТВ НА ВОЛИНІ.

В Рівному на тлі непорозумінь прийшло до суперечки між міщанами Федором Козорізом і Федором Тарасевичем. В одній хвилині Козоріз ударив свого противника якимсь твердим знарядом у висок, наслідком чого Тарасевич помер у шпиталю, не відзискавши притомности. Вбивника арештовано.

ЗА КІЛЬКА ГРУШОК УБИВ ХЛОПЦЯ.

В селі Щушківцях, білозорецької волости на Кременеччині, 7-літний хлопець Іван Гопошко вліз на грушку Івана Дячука. Останній, зауваживши це, хотів стягнути хлопця і, схопивши за шию, кинув його на пень так сильно, що той зґинув на місці. Дячука потягнено до судової відповідальности.

ВБИВСТВО В КРЕХІВЦЯХ.

В Крехівцях коло Станиславова сталася траґедія, яка порушила ввесь повіт. До дому п. Михайла і Марти з Недільських Вовчуків у Крехівцях приходив від довшого часу сержант 48. п. п. Тома Рупа, який старався про руку найстаршої дочки, Елеонори, 22-літньої кравецької робітниці. Згаданий сержант прокидався Українцем, православним Волиняком та власником 28-гектарової осади в Горохівщині на Волині. Одначе коли виявилося, що він розведений і веде гуляще життя, Елеонора зірвала з ним. Розлючений її постановою, прибув Рупа дня 24. 9. вполудне до дому її родичів і, викликавши її до другої кімнати, по короткій розмові вбив її 4 вистрілами з револьвера. Коли на відгук стрілів прибігбатько і мати, вбивник вистрілив кілька разів до них, але, на щастя, хибив. Покійна Елеонора була діяльною сокілкою і ввесь вільний час присвячувала праці в аматорськім гуртку і Т-ві Сокіл у Крехівцях.

САМОСУД НАД КОНОКРАДАМИ.

На гарячому вчинку крадежі коней прихопили селяни з села Чарностав, пов. Замость, трох конокрадів: І. Здунка, І. Мазурка і М. Кукєлку. Збіглися селяни з буками і вирішили доконати самосуду. Кілька селян кинулися на злодіїв. У висліді самосуду побили так важко І. Здунка, що він після коротких мук помер. Двох інших злодіїв побили так сильно, що їх у непритомному стані відвезли до шпиталю.

НЕ ПОВЕЛОСЯ КОНОКРАДОВИ.

Константин Павлушко з села Черепашника, рівенського пов., „професійно" займався конокрадством. Одного дня йому вдалося вкрасти відразу аж 6 коней. Боячися, щоб його не зловили на транспорті такої великої скількости коней, Павлушко вивів ті коні в поле і там по черзі всі порізав, здер з них шкіру і задумував другого дня їх продати в місті. Та не повелося цим разом конокрадови. Поліція викрила цілу справу і Павлушка арештувала.

РУМУНІЯ ЗАМОВИЛА У ФРАНЦІЇ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ.

Франція дозволила Румунії на ввіз 1,000 вагонів сортового дерева. За це дерево Румунія не дістане готових грошей. Ціною цього дерева будуть заплачені військові літаки для румунської армії. Дотепер платила Румунія за військове знаряддя заграничними позичками, котрі тепер доводиться сплачувати з великими труднощами. Відтепер іде, як бачимо, товар за товар. Але за дерево доведеться всеж таки платити румунським податникам.

ПОМЕР ВІКТОР ПІСНЯЧЕВСЬКИЙ, ВИЗНАЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ І ВИДАВЕЦЬ

ПРАГА (Чехословаччина). — В Братиславі помер у 50-му році життя Віктор Піснячевський, український публіцист. Від яких 10 років не чути було цього імени. Вже й старші почали за нього забувати, а молодші його майже не знали. Бо від 10 років Покійний відсунувся від громадського життя й віддався цілковито своїй давній професії — лікаря. Колишній доцент медицини одеського університету, автор талановитих наукових, фахово-медичних розвідок, вигнаний з рідної землі, практикував останніх 10 років у малім чеськім містечку.

Дивне тут те, що Покійний відограв у нашім житті велику ролю не як лікар, а як видавець-публіцист. Почав свою деяльність ще в 1906 р., заснувавши в Петербурзі український тижневик „Думські Вісти". Рівночасно був він кореспондентом київської „Ради", до якої дописував під псевдонімом „Горленко". В 1917—1919 р. видавав в Одесі свій власний щоденник „Одесский Лісток" (український часопис російською мовою). На еміґрації у Відні оснував тижневик „Воля" і редаґував його до 1922 року. Комплет того часопису є скарбом відомостей про українську тогочасну іміґрацію. Він утримував звязок з усіми осередками українського іміґраційного життя, розсіяними по цілому світі. Був фанатиком часопису; останній власний сотик вкладав у часопис і єдиною його журбою було добування фондів на часопис. Як публіцист, відзначався надзвичайно гострим пером, а його хист підкреслювати смішні й погані риси вдачі ріжних земляків-достойників придбав йому чимало ворогів. Одного йому не міг ніхто закинути, а це того, щоби він сплямив національний прапор. Ніколи не брав ні одного сотика на свої видавництва з ненаціонального джерела. Особисто був людиною високо культурною і товарисько надзвичайно милою.

Після Евгена Чикаленка, як подає львівське „Діло", був Віктор Піснячевський найчільнішим українським часописним видавцем-громадянином. Це зійшов в могилу один з найкращих українських громадян орґанізаторів-редакторів.

ТРИЮМФИ УКРАЇНСЬКОЇ ПЯНІСТКИ, ЛЮБКИ КОЛЕССІВНОЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Славна українська пяністка, світової слави, Любка Колесса, виступила в Берліні на великім орхестральнім концерті, на якім вона, як пише німецька преса, чарувала саму добірну публику своєю прекрасною, високоартистичною грою, не зважаючи на те, що мала перед самим концертом автомобілевий карамболь.

Критики підкреслюють „її велике артистичне відчуття, з яким вона віддає абсолютну красу Моцартової музики". Гострий критик, Ґайнріх Штробель, признає Любці Колессі „незвичайно велику чистість технічного виконання". Відомий критик Чорліх пише, що п. Колесса грала з „найбільшою технічною зручністю і чистістю".

ЯПОНІЯ ПЕРЕВОЗИТЬ ВІЙСЬКА В МАНДЖУРІЮ.

ПЕЙПИН (Китай). — Кажуть, що таки заноситься на війну на Далекім Сході, бо Японія забирає свої війська з Китаю і перекидує їх на Сибір.

НЕ ХОЧУТЬ АНГЛИЩИТИСЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Завішено конституцію острова Мальти, який є базою англійської фльоти на Середземнім морі. Сталося це тому, що „націоналістичне" міністерство більше дбає про те, щоб населення знало італійську мову ніж англійську і вчить по школах більше італійської мови та мови рідної, себто тої, якою говорить місцеве населення.

ЖИДИ ДИВУЮТЬСЯ, ЩО НІМЕЦЬКИЙ ЕКСПОРТ НЕ ПІДУПАВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Німецькі Жиди, а разом з ними і Жиди по цілім світі, не можуть зрозуміти, як може Німеччина виказувати, що вивіз її товарів не зменшується, коли Жиди ведуть бойкот німецьких товарів. А тут показує урядовий німецький звіт, що хоч Жиди бойкотують Німеччину, її експорт щодо деяких товарів навіть більший ніж був перед жидівським бойкотом.

ЛЕЙБОРИСТИ ГОРОЮ.

ЛОНДОН. — Члени Партії Праці захопили у свої руки міські влади в 25 містах. Але ще й тепер не дійшли до тої сили, яку мали в 1931 р. Та є познаки, що вони знов дійдуть до сили і влади.

ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ АНГЛІЙСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

МІНХЕН (Німеччина). — Звільнено Ноеля Пантера, англійського кореспондента, арештованого за те, що описував параду наців як чисто військову. Пантера арештували як шпигуна. Тепер його випустили, бо прокуратор не знайшов нічого такого, щоби можна обжалувати Пантера за шпигунство. Надіються, що англійський уряд запротестує проти цього арешту. Пантер мусів покинути Німеччину на протязі 48 годин.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БРЕХНЕЮ НА КІНЕЦЬ СВІТА ЗАЙДЕШ, ТА ДОМІВ НЕ ВЕРНЕШСЯ

Мало коли вживали ґазети такої низької пропаґанди, як уживають тепер деякі американські ґазети проти кодексу „Найри" для ґазет. Пишеться в ґазетах довжезні заяви, немовби уряд у Вашинґтоні збирався видавати дозволи на видавання ґазет, себто нібито тільки ті ґазети, які мають такі дозволи, мали би мати право виходити. Подавши такі факти, ґазети далі розписуються про те, що преса повинна бути свобідна, себто уряд не повинен вмішуватися в редаґування ґазети, що таке вмішування все відбивається тяжко на доброті ґазети, а тимсамим на широких кругах громадянства.

Коли справді все булоб так, то дійсно було би сумно. Америка тоді стояла би на дорозі до ґазетної цензури, яка справді мусіла би відбитися на якости ґазет, а далі потягнула би поважні шкоди для громадянства.

На щастя для народу, так воно не є. Уряд не хоче зовсім видавати дозволів на видавання ґазети за спосіб її ведення. Уряд не думає зовсім цензурувати ґазети, себто вглядати в те, що ґазета пише.

Усе, що уряд хоче зробити, це погодити відносини між робітниками та видавцями. Уряд не хоче нічого більше понад те, що він уже зробив з багатьома іншими промислами й бізнесами. Уряд хоче запобігти несправедливій конкуренції, у цьому випадку між ґазетами. Уряд хоче запобігти використовуванню робітників ґазетами, скоротити їх працю та збільшити заробітну заплату. Що найважніще, уряд хоче, згідно зі своєю загальною політикою, обмежити вживання дітей для кольпортажі ґазет, а бодай обмежити обставини діточої кольпортажі.

Отсього хоче уряд, а не того, що про нього пишуть деякі ґазети. Ґазети, які роблять урядови фальшиві закиди, повинні того соромитися. Цим вони показують тільки свої задушевні бажання. Широкі круги громадянства не дадуться довго дурити ґазетам. Публична опінія скоро переконається, що проти уряду пишуть ґазети, які хочуть далі покористуватися в конкуренції несправедливими засобами, які далі хочуть використовувати своїх робітників довгою працею, слабо плаченою, а передовсім хочуть тягнути зиски з діточої праці серед спеціяльно небажаних умовин.

Ґазетам здається, що коли вони творять публичну опінію, то можуть кермувати цю опінію туди, куди їм тільки забагається. Та в цьому вони помиляються. Сама конкуренція між ґазетами причиниться до того, що справжні умовини вийдуть на верх і нечесний арґумент вдарить не уряд, а самі ґазети, які цей арґумент пустили в рух.

ШКІЛЬНА АКЦІЯ ОУН НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Синевідсько Вижне: В неділю, 24. 9., діти машерували з прапорцями до церкви, а під церквою візвали родичів і старше громадянство, щоб їм помогли в боротьбі за українську школу. 25. 9. поздирали польські написи та польські герби, які не відповідають вимогам українського навчання. В школах по польськи не відповідають, а домагаються українського навчання. Деякі вчителі погодилися викладати по українськи, і то навіть польські предмети, щоб лише дітей успокоїти. Поліція водить діти на постерунок на переслухання та бє. 6 учеників виключено зі школи, але вони що дня до школи приходять. Зі школи усуває їх поліція силою та відводить до дому. Родичі протестують проти такого поступування поліції та навіть погрожують биттям, якщо поліцаї не залишать у спокою їх дітей. Діти не йдуть на ніякі уступки. В звязку з тією акцією арештовано школяра Стручаника і трох старших хлопців: Василя Сявалка, Михайла Сявалка і Михайла Ничку. Їх відставлено до тюрми до Стрия. Вчителі пробують підійти ближче до дітей при помочі цукорків, але й це не вдається.

Межиброди: Діти домагаються української школи. Поліція переслухує, але діти нічого не кажуть і заявляють: „Ми дістали такий приказ". Справником акції в Межибродах вважає поліція арештованого Сявалка з Синевідська Вижного.

Синевідсько Нижне: Акція в розгарі. Поліція переводить переслухання дітей. Діти тримаються, але не зовсім так, як би цього було треба. З боку старшого громадянства бракує їм піддержки.

Стрийщина: В Побуку і Тишівниці розвивається шкільна акція. Точніших відомостей не вдалось нашому кореспондентови одержати. У Нижній та Вижній Стинаві акція поступає вперед. Діти тримаються добре, хоч поліція в нелюдський спосіб їх переслухує і при цьому тяжко побиває. Зі старших арештовано 11 хлопців і відставлено до тюрми до Стрия. В Кальнім і Хітарі (Верховина) шкільна акція також поступає вперед. Діти домагаються української школи і тримаються добре. Поліція переводить просто пацифікацію. Притримує і бє як діти так і старших. Вєюди коло шкіл стоїть безперервна варта. В Труханові акція розвивається добре. Діти тримаються. Поліція переводила слідство, але нікого не арештувала.

Підгаєччина: З 24. на 25. 9. перерване в селі Соснові телефонічні дроти. Нічю здемольовано польську школу ззовні і внутрі. Поліція приарештувала багато хлопців і їх переслухує та бє. Нічю з 27. на 28. невідомі справники виконали замах на поліційного донощика Скаскова. Арештовано кількох хлопців на тій підставі, що поліційний пес запровадив поліцію на одно подвіря (відразу кількох). Одного з арештованих, Бея, тримають уже більше тижня на поліції.

Ходорівщина: В селі Залісці невідома рука познимала в школі на 25. 9. 1933 портрети Пілсудського й Мосціцького та „панствове годло" (польський орел). З будинку школи зняв хтось польський шильд. Рівночасно двом поліційним донощикам повибивано вікна. На другий день один хлопець, питаний учителем, відповів, що по польськи вчитись не буде. Всі діти криком зсолідаризувалися з ним. Цьогож самого дня польська поліція перевела в кількох шкільних дітей ревізію і відібрала в них „Наш Фронт" та „Історію України" Крипякевича. При цьому попала поліція на законспіровану діточу бібліотеку, в якій знайдено касові книги і списки членів неледального діточого товариства. В бібліотеці був взірцевий порядок. Другого дня приїхав був староста і повітовий командант поліції автом, наказали виставити в селі варти, а спеціяльно двох вартівників під школою й одного в школі. Наказано також громаді купити нові образи польських достойників і таблиці. Дня 25. 9. 1933. познимано в школі в селі Чорторія портрети Пілсудського, Мосціцького та „панствове годло" (орел). Тогож дня появилися в селі відозви й летючки. Діти домагаються української школи. Приїздив староста і повітовий поліційний комісар. В селі Бородчиці розкинено летючки та замазано таблицю з „панствовим годлом". В селі Журава здерто зі шкіл польські написи та розкинено летючки. В селах Вовчаничі і Сагрів коло Ходорова вивісив хтось на школі український прапор, а польські „годла" поскидувано. В околиці ходить неправджена вістка, що у Верині є пацифікація. Такаж сама боротьба за школи йде в селах: Молодінче, Городище, Васючин, Новосілки, як також у самому місті Ходорові. У всіх селах наказала польська поліція повиставляти варти та повідкуплювати польські „годла" й портрети.

Перемишляни: Дня 14. 9. 1933 в селах Кореничі, Утіховичі, Добряничі, Тучне, Прибин вивішено ще український вичі, Совороги і інших поскидав хтось зі шкіл польські орли, а на їх місце повивішував тризуби. Крім того в селі Прибин вивішено, ще український прапор та зроблено напис: Українська Народня Школа. В селах Янчин, Ушковичі, Утіховичі, Коросно, Лагодів діти брали участь у шкільній акції, а саме: не молились по польськи, не співали польських пісень та ставились ворожо до польських учеників. В Лагодові викинено одного хлопця зі школи за те, що він є провідником „гайдамацкіх дзеці". Хлопчина ходив кілька разів до школи, але його все викидали. Справу виключення передано інспекторови. В селі Янчин учитель покарав дітей карцером за те, що не хотіли співати по польськи. При цьому намовляв їх, щоб йому сказали, хто їх намовляв до того. Діти відповіли, що самі знають, що вони мають робити й казати. В цілому повіті велике напруження та зріст ненависти до всього, що польське. В Кореничах був такий випадок, що хтось замазав портрет Пілсудського гноєм. У всіх згаданих селах діти поздирали в школі образи польських достойників, Мосціцького та Пілсудського і польських королів, та подоптали їх ногами. Були випадки, що й мапи Польщі здирано зі стін. Поліція переводить майже по всіх селах репресії. Переведено численні ревізії й арешти. По дневному арешті звільнено всіх, з виїмком В. Заплотинського, ґімназійного ученика, і 4 селян. Всіх їх тримають Ляхи зовсім безпідставно. Пильнують усіх шляхів. Староство покарало село Кореничі карою 300 злотих за помазання голови Підсудського болотом.

Долинщина: Нічю з 24. на 25. 9. в селі Тисові знято зі школи польський шильд і розкинено летючки ОУН. Діти співають на годинах польської мови українські пісні. Поліція переводить ревізії. В селі Витвиця розкинено летючки. Діти покищо не реаґують, тому, що старше громадянство в селі здеморалізоване. Поліція переводить ревізії. В селі Лисовичі-Баня школи нема. Тут також розкинено летючки. В селі Лисовичі-Село зі школи знято шильд і „орел" та поздирано портрети Пілсудського й Мосціцького. Також появились летючки. Зацікавлення шкільною справою досить велике. Поліція перевела ревізії в численних селян та в священика. В селі Воля Задеревецька діти перенялися шкільною акцією і розкинули летючки та постарались за те, щоб їх всі читали. Вчителя Поляка-Мазура ненавидять. В клясі почалась акція з того, що діти заспівали „Ми гайдамаки". Учитель кинувся на одну дитину, що почала співати, одначе хлопець вискочив на лавку, зловив учителя за груди, а всі діти кинулись на нього з криком. Учитель утікав під напором дітей за катедру. Діти вийшли зі школи, уставились самовільно в чвірки та пішли селом, співаючи українські пісні. Підчас науки сидить у школі поліцай. Діти з нього кепкують. Арештовано 3 братів Бандерів, але по двох днях їх випущено на волю. В селі Задеревач розкинено летючки. В селі Човгани розкинено летючки, а зі школи скинено польський шильд та подерто польські хоругви. Діти почали акцію співанням українських пісень. Поліція арештувала 5 дітей і по переслуханню випустила на волю. Крім того заарештовано одного старшого селянина, що сидить ще й досі в тюрмі. В містечку Болехові розкинено летючки. Взагалі 24 і 25 вересня розкинено в цілій Долинщині масово летючки ОУН. Не осталась позаду й Рожнітівщина та Болехівщина (Слобода, Церківна, Ростічки, Витвиця, Кальна, Мізунь, Пшеничник, Нягрин, Новошин, Кропивник, Максимівка і т. д.). Рівночасно в тих же селах позривано або позамальовувано польські вивіски на школах. Поліція переводить численні арешти і порозставляла варти.

Про дальший хід шкільної акції Організації Українських Націоналістів будемо своєчасно повідомляти, якщо лиш одержимо звіти від нашого кореспондента.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

„РАТУЙТЕ! ВОВК!"

І знов дебатують у нюйорських виборах питання антисемітизму. Цим разом Джерард, бувший амбасадор Америки в Німеччині, підносить цей закид проти кандидата на мейора, Ля Ґвардії. Доказом антисемітизму Ля Ґвардії є буцім те, що в 1920. році він був проти сіоністичної програми кольонізації Палестини.

Цього закиду вже навіть Жидам забагато, бо їх лідер, адвокат Онтермаєр, виступив проти Джерарда та доказує, що заява Ля Ґвардії не є антисемітська. Онтермаєр думає, що заява Ля Ґвардії виходить з приязни до Жидів, бо Ля Ґвардія признає свою невідомість у справі сіоністичної програми та бажав би запізнатися ближче з тою справою.

Онтермаєр закінчує характеристично: Ціле питання вже розтерто на стряпки.

Справді, кого то вже не називано антисемітом?

ЧИ ХТО БЕЗПЕЧНИЙ ПЕРЕД ЗАКИДОМ АНТИСЕМІТИЗМУ?

З заяви Онтермаєра й Джерарда виходилоб, що кождий, хто противиться сіоністичній програмі кольонізації Палестини, є антисемітом.

Онтермаєр і Джерард забули, що є й такі Жиди, які противляться сіоністичній програмі кольонізації Палестини.

Чи ці Жиди теж антисеміти?

ВПЛИВ БЕСІДНИЦТВА.

Другий кандидат на мейора Ню Йорку, Мек Кі, що підчас своєї кампанії промовляє десятки разів кождого дня, не дурить себе щодо впливу бесідництва.

Оповідає він, що після одного бенкету, на якому говорили всі кандидати на уряд мейора Ню Йорку, одна жінка сказала йому: „Я вислухала всіх кандидатів, і тепер не буду зовсім голосувати".

ЩО ЗАБАГАТО, ТО Й ФІЛЬМИ НЕ БЕРУТЬ.

Один аґент фільмових акторів зробив у Голивуді умову про виставлення штуки про Гітлера. Коли він дав штуці заголовок „Скажена собака Европи", то фільмове підприємство відмовилося здіймати фільму.

Тепер цей аґент позиває фільмове підприємство про відшкодування за зломання контракту, а тимчасом шукає другого продуцента. Та покищо ніхто не лакомиться ставити образливу фільму.

Хоча серед фільмових підприємців є багато Жидів, то й вони вмивають руки від гістеричного крику.

БУВАЄ ПОДІБНЕ Й У НАС, ХОЧ НЕ ТАКЕ.

„Ню Йорк Таймс" з четвер[га] 2. листопада, подає на 13. стороні новинку:

KING GEORGE IS OFFERING ANNUAL PRIZES FOR POETRY.

У тій самій ґазеті, в тім самім видавництві, в тім самім числі, на 19. стороні є поміщена новинка про те саме під наголовком:

KING GEORGE WILL OFFER ANNUAL PRIZES FOR POETRY.

Між сотками тисяч читачів цеї ґазети певно знайдуться тисячі, які доглянуть повторення. Та треба сумніватися, чи знайдеться хто між ними, який не зрозуміє, що похибка походить уже з самої орґанізації великого діла, яким є щоденна ґазета, та злає редакцію за неввагу, лінивство, чи щось подібне.

С. Кравчинський.

В ТЮРМІ НАРОДІВ

(Оповідання).

(8)

— Желецька! — аж голосно Збойський сказав до себе. — Вона Желецька. І згадувала Олексу. Я гадав, що то її милий. А то брат. Вона його сестра. Так, так. Тепер вже розумію, чому її лице видалось мені таким знакомим. Вона подібна до свого брата... до мого приятеля... Хоч...

Почув скорий хід. Двері відчинилися і вона станула на порозі, кажучи:

— Мама дожидає вас. Я з нею перебалакала.

Він показав їй книжку і спитав:

— Чи се ваша книжка?

— Моя. Тому пару років я дістала її в школі.

— Ви Желецька. Чи ви маєте брата Олексу?

— Маю. Або що? — спитала живо, глянувши на нього допитливим поглядом.

— Мій товариш, мій сердечний приятель зветься Олекса Желецький.

Катря сплеснула руками.

— Олекса? Справді наш Олекса? То мабуть буде якийсь його іменник, бо наш Олекса поїхав до університету в Петербурзі.

— Він там був, та лише пару днів. Перенісся до Київа.

— Він там ще є, в тім Київі? Що з ним? Здоров? Ми вже від року не маємо від нього вісти.

— День перед відїздом я з ним бачився. Нічого йому не хибувало. Де він нині і який він нині, я не годен сказати. Мабуть здоров.

— Яка я дурна, що зараз не спитала вас. Мама дуже втішиться, як їй скажете се, що знаєте про нього. Чомуж він не писав?

— Не скажу. Може не хотів виявити, що він не в Петербурзі, а в Київі? А може яка інша причина?

— Ходім до мами! Там розкажете, що знаєте.

Вона відвернулася і майже бігцем пустилася до двора. Микола поволи ступав за нею.

В їдальни за накритим столом сиділа жінка. Микола цінував її на пятьдесять літ. Була подібна до доньки, лиш груба і сиділа надута. Виглядала сильно стривожена і привитала його строгим допитливим поглядом, від котрого у Миколи волосся наїжилося. Тепер він зрозумів, чому дівчина так довго не приходила. Мабуть не хотіла брехати і сказала мамі правду: що привела до хати політичного, який вихопився з рук жандармів. Привела його на те, щоби його тут сховати. Консервативна стара не хотіла на се згодитися, з чого вийшла суперечка з донькою. Нарешті мабуть арґументи, або й слези доньки перемогли і стара остаточно згодилася приняти небезпечного і немилого гостя. Глянувши на стару, Микола погадав собі, що в сій хаті не довго буде попасати.

Дівчина не дала мамі промовити першого слова, про яке знала, що не дуже буде прихильне для гостя. Вона крикнула:

— Мамо! Николай Петрович приятель нашого Олекси. Він нам від нього приніс вісти.

Желецька відразу перемінилася. Строгість лиця щезла, уста усміхнулися. Не ждала, аж він приступить до неї. Схопилася і сама підійшла до нього, витаючи його сердечно. Посадила коло себе і стала обсипувати питаннями, не даючи йому часу на повні відповіди.

Покликали няньку, котра виняньчила її брата і сестру. Покликали й двірську челядь. Всім проголошено радісну вість, що панич, котрого всі вже мали за небіжчика, жиє здоровий у Київі. Ось його приятель, їдучи залізницею в далекий світ, нарошно завернув до них, щоби про свого приятеля дещо розказати.

Стара Желецька сама увірила в ту версію наглої появи Миколи в її хаті. Перше оповідання доньки, в котрім була повна й щира правда, поволи затиралося. Стара міркувала так:

— Хібаж се можливе, щоби приятель Олекси вискакував з поїзду, втікаючи від жандармів як який придорожний бандит? Молода збиточниця мабуть зажартувала собі зі старої мами. А може то гість зажартував собі з Катрі і вона увірила?

Микола Петрович став для неї дорогим гостем, якого не знала де посадити, чим погостити. Поснідавши, гість сказав, що йому треба далі їхати. Спитав, де би тут дістати підводу. Желецька схопилася, замахала руками і крикнула:

— Чи ви хочете нас обидити? Сказав пару слів і вже втікати хоче! Я вас не так скоро пущу. Колиж другого такого гостя діждемося? Нема Олекси, то бодай його приятель буде пару днів на наших очах. Ані думайте їхати вже нині... або завтра, чи після завтра.

Коли Микола стояв, не знаючи як далі арґументувати потребу безпроволочної дальшої їзди, звернулася до нього Катря:

— Чого вам, Николай Петрович, квапитись? Ви в службі?

Тих пару слів дівчини було досить, щоби Микола згодився ще якийсь час лишитись.

— Чому не використати наголу? Чому не лишитися пару днів з тою дівчиною, щоби, балакаючи з нею, приєднати її для моїх ідей, для ідей її рідного брата?

Ось так то він намагався пояснити собі самому се вдоволення, з яким приняв запросини лишитися.

В крилі двора зробили лад і він там примістився. В перших днях був цілком щасливий. За столом балакав з мамою Катрі про сина. Мусів розказувати всі подробиці, які знав про життя Олекси в місті. Мама розказувала подробиці про життя Олекси дома і про його давніші літа. Говорила про те, яка світла каріера перед ним, бо вступить до державної служби, де вона має сильну протекцію. Щоби не робити прикрости дівчині, Микола терпеливо оповідав, терпеливо слухав.

Вихопившися від скучної старої, ішов до своєї кімнати і читав. Було що читати, бо Олекса лишив тут свою бібліотеку. Читаючи, наслухував.

Стежки в саді, якими заходилося до його хатчини, були висипані дрібонькою ріню; як хто ішов до нього, то його хід було чути. По сім ході Микола пізнавав, хто іде до нього: стара нянька прятати, чи Катря на розмову. Як дівчина довго не приходила, то се, що читав, не лізло йому до голови, начеб то були тільки букви і слова без ніякого змісту.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Н. К., Кемден, Н. Дж. — „Свободи" до Галичини не пускають. Можете висилати в листах тільки витинки зі „Свободи". Зате можете її висилати на села Закарпатської України.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО НЕ ШАНУЮТЬ РІДНОЇ МОВИ.

Редакція львівського „Нового Часу" помістила на адресу своїх дописувачів ось таку „заввагу": „В дописах до редакції стрічаємо щораз частіше скорочування слів: Українець та український на „укр.". Просимо всіх дописувачів та кореспондентів не впроваджувати скорочень, які свідчать лише про відсутність самопошани. Підкреслюємо, що дописів з таким скорочуванням не будемо навіть читати".

Таку чи подібну заяву повиннїб оголосити всі українські часописи".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Молодь і ОДВУ.

Дня 8. вересня відбулися збори молоди, на яких промовляв п. Т. Свистун у справі тих цілей, для яких створено Організацію Державного Відродження України. Він взивав молодь памятати за тих, що там у старім краю кладуть свої голови за ідеал свободи.

На тих зборах заложено молодечий відділ ОДВУ. Два старші члени, О. Шмокалюк і Г. Туркевич, мають допомагати молоді у поширенню відділу.

По нарадах зі старшими членами ОДВУ і відспіванню народних пісень та національного гимну закрито збори в тій надії, що приєднано для великої ідеї новий гурт нових модих людей.

Ілія Каменюк.

PHILADELPHIA, PA.

Protest against Soviets.

At the mass meeting, called for the purpose of voicing a protest against the recognition of the Soviet Goverment by the United States, held at Philadelphia on October 22, before a crowd estimated at 500, several interesting talks were rendered telling of the true conditions within the Soviet Union.

Mr. Welsh, an elderly American gentleman, gave some startling facts of the corruption of the several committees, formed here in this country, which are trying to undermine the United States Government. "There are many anarchists and communists in committees as the IWW, American Civil Liberties Union, League of Industrial Democracy, National Council for the Protection of the Foreign Born and the Labor Union. Modern Russia is the most inhumane, barbaric, brutal, ruthless nation ever known for violence. Russia rules by terror and her agents are trying to overthrow the U. S. Government by force and violence, changing our constitution, marriage laws and all sexual decency."

Mr. Stephen Shumeyko, editor of the "Ukrainian Weekly", spoke on behalf of the young American-Ukrainians, who, although have learned to love and respect the U. S. Government, must not forget that they are Ukrainian descendants. "Young Ukrainians must not forget of the numerous wars fought in the past for Ukraine's freedom. Before it was czarism and now it is communism, but it is the same struggle for self-determination. We, too, are protesting against Russian recognition. Food has been deliberatelly upheld from the Ukrainian and thus over five million have died, which is an actual fact with various sources of proof from European correspondents. This famine is a result of the policy to stamp out the Ukrainian peasants, which are always against the Moscow taking over the Ukraine. Cases of cannibalism have been reported in Ukraine, a country which is regarded as having the most fertile soil in the world. There is practically nothing to eat. Why isn't there any famine in Russia proper? We appeal to the civilized world to put a stop to these acts of terror which are practiced as never before in the world. Many nations have plundered Ukraine, but they left; these modern barbarians have come to stay to plunder the people. In the name of humanity, send a special committee to investigate of the true conditions in Ukraine. We appeal to the U. S. Governmennt to establish a Red Cross base in Ukraine. We appeal to the civilized world in the sense of justice, to help the Ukrainian people in the nationalistic inspirations, based on ethical, cultural, and historical rights".

Mr. Fedush, who served in the Galician Army during the World War, spoke cautiously but firmly. "Russia informs the world of one thing and does another. According to Trotsky, the Ukrainian S. S. R. has the full right to cecede from the U. S. S. R. upon the will of the people, but the Ukrainians haven't been given a change to express their will. We appeal to America, a nation that stands for freedom, justice and free religous worship, to refuse to negotiate with this radical government".

Attorney Swystun, organizer of the ODVU, said: "Russia will never change her policy. The Ukrainians absolutely refuse to part with their wealth, which the Russian Government forcibly takes from the peasant. Food is scarce but there is some meat that of their own children! Russia always calls Galicia as her own. Why didn't she intervene or raise a protest in the recent pacification of Ukrainians? Because both Russia and Poland have agreed to exterminate the Ukrainians once and for all."

Dr. Galan, president of the Central Committee of Philadelphia, gave the following facts: "Ukraine is surrounded by enemies, all of whom have large armies. There are 19,000,000 soldiers in Russia; 3,000,000 in Poland; 2,000,000 in Roumania; 1,500,000 in Czechoslovakia. How can the Ukrainians cope with them? We should have at least 20,000 Ukrainians here serving in American Army. We must have a well drilled army and be ready in case of outburst of war in Ukraine. Young Ukrainians should strive to take up military work and become officers, which is most essential if an army is to be of service. We cannot build a nation without a prepared army. Propaganda is also necessary, so let us heed the warning."

Mr. Kiryluk, president of the protest committee, read some letters from Ukraine and presided over the orderly mass meeting. Secretary Pasichnyk read the resolution which is to be sent to the President of the United States, to France, Italy, Great Britain and Japan. Singing of the Ukrainian anthems concluded the meeting.

Alexander Yaremko.

ДИВНИЙ ПРИПАДОК.

Дивним дивом трапилося, що рівночасно з самбірським процесом і особою підсудного Романа Барановського відбулось у Варшаві незвичайно сензаційне арештування колишнього провокатора і чинного члена польської боєвої організації (ППС), Мечислава Гаревича.

Згаданий провокатор був студентом медицини і в тодішній боевій організації ППС брав чинну участь під псевдонімом „Сас". Він доконав особисто кілька вдалих терористичних актів і тому був в організації популярним. В якийсь час опісля російська поліція здеконспірувала його і він утік з Варшави до Радомя. Там увійшов він до місцевої організації як довірена особа, але вже як провокатор.

Гаревич видав охрані боевий комітет революційної фракції. Дня 10. вересня 1907 р. арештовано 22 особи, в тому числі кілька жінок гімназистів і деяких чільних польських політичних діячів.

В часі судового процесу Гаревич сповнював ганебний обовязок фальшивого свідка. Зізнавав, що арештовані доконували революційних учинків з його доручення. Щоби його зізнання виглядали більше правдоподібно, брав Гаревич також вину й на себе. Це одначе була комедія, щоби впровадити в блуд боєву організацію. **Царський суд засудив Гаревича на кару смерти, але цю кару замінили йому негайно на 6 місяців кріпости.**

Після 1907 р. виступав Гаревич явно як член „Охрани" і на вулиці показувався виключно в товаристві поліціянтів.

З Радомя повернувся Гаревич до Варшави, де дальше провадив своє огидне провокаторське діло.

Між іншими видав Гаревич одного з найкращих польських боєвиків, а саме Юзефа Монтвіл-Мірецького.

Підчас війни зник Гаревич з Варшави і правдоподібно перебував у Росії. До Польщі повернувся вже в часі її самостійности.

Тепер наступила конфронтація і визначні члени колишньої боєвої польської організації пізнали Гаревича.

Факт, що колишній провокатор був на державній посаді, і то в часі, коли при владі є колишні революціонери, викликав зрозуміле вражіння.

Та, як бачимо, час не вилічив тих ран, що їх завдавала гидка робота ріжних Гаревичів.

О. У. Н. ДО МОЛОДІ ПО СЕЛАХ.

По селах Західньої України розкинено летючки до молоді й українських школярів, підписані Організацією Українських Націоналістів. В одній такій летючці читаємо між іншим таке:

Поляки не хочуть, щоби Ви вчилися в рідній мові, в мові наших славних прадідів, дідів, батьків, в тій мові, в якій вчила Вас рідна Неня молитися; Поляки не хочуть, щоб Ви співали українські пісні, які співали Ваші діди, батьки й брати, як ішли до бою за волю України, або за тяжкою працею, та які співала Ваша Неня, Вас колишучи.

І тому Поляки спольщили школу, до якої ходите Ви, українські школярі.

Поляки хочуть через школу і при помочі вчителів зробити з Вас вірних рабів, слухняних і покірливих горожан Польщі; вони хочуть Вас навчити ненавидіти все українське й кохати все польське. Вони хочуть зробити з Вас зрадників Українського Народу.

Але памятайте, Любі Друзі: коли Ви заломитесь, то Ваші діти і внуки проклинатимуть Вас за те, що Ви замісць виборoти для них долю й Українську Державу, самі допомагали ворогам накласти на них тяжке ярмо. І не буде тоді Український Нарід шанувати Ваших могил, як тепер Український Нарід шанує могили тих, що полягли за його волю. Не буде Український Нарід складати на Вашу честь і про Ваші славні діла пісень.

Тому не дайте, щоб з Вас ворoги зробили яничарів! Не дайте, щоб Ляхи обернули Вас у своїх слухняних рабів! Ви маєте бути лицарями й борцями за волю України! Перед Вами велика, свята боротьба.

Ви, Молоді Українці, виборюйте для себе рідну, справжню українську школу, в якій Вас вчитиме щирий, кохаючий свою рідну землю і нарід, учитель — Українець, у якій Вас вчитимуть кохати свою рідну землю — Україну, свій Український Нарід, шанувати її славне минуле. Боріться за школу, з якої ви вийдете справжніми синами свого народу й землі, борцями за кращу Долю й Волю. З якої Ви вийдете хоробрими лицарями!

Не чекайте, щоби Вам хтось виборов власну українську школу, а самі ставайте до боротьби! Дружно! Як один! Спільною лавою! Ви мусите самі за себе подбати, самі вибороти власну українську школу без Ляха й ляцького духа! Самі мусите вибороти науку в рідній мові. Ставайте до боротьби за науку про Україну, її славу й багатства.

Щоби Ваша боротьба була успішною, робіть ось що:

1. Коли в школі жадайте, щоби Вас учив учитель щирий Українець, що кохає Україну, а не Поляк зайда, або хрунь.

2. Жадайте науки в українській мові, а не в мові нашого ворога й грабіжника-Поляка.

3. Коли Поляк учитель схоче, щоби Ви молилися по польськи, Ви вперто моліться по українськи. Всі як один!

4. Коли учитель звертатиметься до Вас по польськи, не відповідайте йому, або кажіть, що Ви його не розумієте.

5. Коли учитель схоче, щоб Ви співали польські пісні — Ви вперто співайте тільки українські.

6. Жадайте, щоб учитель оповідав Вам не про Польщу, а про Україну, про князів, про гетьманів і козаків, про боротьбу України з її ворогами. Коли вчитель оповідає про Польщу, підносьте галас у школі, співайте українські патріотичні пісні, як „Не пора", „Ми гайдамаки".

7. Нищіть по шкільних бібліотеках кожну книгу, в якій оповідається про Польщу та її вихваляється. Нищіть підручники, які вчать Вас кохати Польщу та забувати й ненавидіти Україну!

8. Нищіть у школі портрети польських королів, Пілсудського, польських панів, грабіжників Українського Народу, а на їх місце завішуйте портрети Шевченка, Франка, Гетьманів.

9. На таблицях вилисуйте: „Ми хочемо української школи!" „Геть з польською школою!"

10. Коли зайда — вчитель схоче когось з Вас, що став в обороні рідної школи, бити чи викидати зі школи, всі, як один, ставайте в його обороні й не дозволяйте над ним знущатися. Кидайте в учителя книжки і все, що матимете під рукою. Женіть учителя — зайду й хруня зі школи!

11. Одягніть український одяг, начепіть українські відзнаки й пишіться, що Ви Українці. Всюди голосно заявляйте, що Ви Українці, що хочете лише справжньої української школи, а не ляцької.

12. Зробіть собі українські синьо-жовті прапорці та машируйте через село, співайте українські пісні та кричіть: „Ми хочемо української школи", „Ми хочемо вчитися про Україну", „Хай живе справжня українська школа", „Геть з учителями Ляхами", „Хочемо учителів Українців", „Геть з польськими школами".

Памятайте, що лише боротьбою, і то впертою, тревалою, здобудете свою школу! Ворог відразу не скориться й буде Вас застрашувати, але Ви, діти славних своїх предків, не завстидайте і не оганьбіть їх слави, йдіть їх шляхами! Будьте тверді і завзяті в боротьбі! Будьте взірцем і для старших! Будьте для всіх прикладом, як треба шанувати своє українське імя і як треба боротися за краще майбутнє! Памятайте, що за Вами стоїть і на Вас дивиться ввесь Український Нарід.

Як один! Всі до боротьби! Аж до перемоги!

Будьте відважні! Ставайте в обороні української школи!

ВІДОЗВА

ДО ДОРОГИХ ЗЕМЛЯКІВ-ЛЕМКІВ В АМЕРИЦІ.

(На руки Хвального Лемківського Комітету в Елизабет, Н. Дж.).

Як сівач сіє зерно на своїй ниві, так і підписані установи від 10 років сіють на нашій Лемківщині зеренця освіти і кооперативного єднання. — І подібно, як на ріллі одні зеренця сходять, розвиваються і дають многократні плоди свому власникови, а другі, слабші, нидіють в земли́ці, так і наші зерна: одні впали на непідготований, заглушений бурьяном ґрунт, та ще не зійшли, або, зійшовши, підупали, а інші—а таких є найменше яких 95%—принялися як кооперативи і читальні „Просвіти" та вкрили червоним маком нашу зелену Лемківщину на цілім її просторі від Устрик Долішних і Лютовиськ аж по Мушину — на нашу радість та пожиток і гордість місцевих людей.

Але вже від кількох років повіяло від сусідів та від своїх злобних неуків морозом на цю нашу країну і ці наші квітицї: занесено туди „варшавське" православія, перепачкувється до нашої мови такий дивогляд як „лемківська" мова, відстрашується цього Лемка від наших установ і т. п. Те все має бути вступом до повного відокремлення Лемківщини від нашої Батьківщини, до витворення з нас окремого народу на те, щоби цю бідну Лемківщину опісля втопити в чужім національнім морю. — Треба сподіватися і цього, що незадовго будуть спроби перервати звязки між нами та нашими централями: Ревізійний Союз Українських Кооператив і Матірним Товариством „Просвіта" у Львові і вслід за тим лишимося самі з нашими „приятелями". Саме тепер змінюється кооперативний закон так, щоби міністерство могло визначувати поодиноким ревізійним Союзам територіяльний обсяг їх діяльности, а знову постерункові і члени скарбової митної сторожі притягають брата-Лемка до кацапських читалень ім. Качковського і самі туди вписуються в члени, щоби тільки відтягати людей від наших читалень. — Ми певні, що новий закон кооперативний використається також проти нас в цей спосіб, що наш український Ревізійний Союз у Львові з Лемківщини усунеться і тим позбавиться нашого Лемка дбайливої опіки цьогож Союза. — Туди йде розвиток подій у нас!

Теперішня хвиля вимагає, щоби ми приготовилися на всі можливости, а саме також і на це, що самі мусітимемо супроти низових наших установ виконувати функції львівських центральних товариств. Негайно ми не встані цього виконувати. — Матеріяльно незабезпечені, з трудом тільки — при помочі Львівських Товариств і Вашій — виконуємо нашу теперішню відповідальну працю. Тому звертаємося до Вас з пропозицією:

Ставайте всі дружно в ряди наших приятелів і співробітників і своєю — хочби наймешою, але деякий час постійною — лептою, причиніться до належного матеріяльного забезпечення як установ в Сяноці і придбання їм власної домівки так і до уможливлення нам провадження без перерви дотеперішньої праці, а то її поширення і поглиблення на нашій Лемківщині!

Від цього залежить, чи наші маки-цвіти, всі оті кооперативи і читальні, будуть розростати і множитися, чи може стануть занепадати на втіху наших противників!

Отже за Вами слово, Земляки!

Сянік, у жовтні 1933 року.

П. С. Гроші просимо ласкаво слати до „Обєднання", або на адресу: Д-р Василь Блаващький, адвокат у Сяноці.

Підписали: філія товариства „Просвіта" у Сяноці і „Лемківський Союз Кооперативний" у Сяноці.

ПРАЦЯ І НАГОРОДА.

(Присвята д-рови Г. Ґ. С.)

Toil away and set the stone
That shall stand when you are gone;
And ask not that another see
The meaning of your masonry.
Grind the gem and dig the well,
For that? For thom? I can not tell!
The stone may mark a boundary line,
The well may flow, the gem may shine.
Be it wage enough for you,
To shape them well and set them true.
Of the future, who can tell?
Toil on, my friend, and so farewell!

(Author unknown.)

По українськи:

Лиш працюй і камінь став,
Щоб по тобі вік стояв;
Й не питай, щоб інший вздрів
Ціль твоєї будівлі.
Студню бий, жемчуг теши,
Пощо? Кому? — І не кажи!
Камінь кордон чей зазначить,
Вода спливе, жемчуг зблищить.
Досить заплати матимеш,
Як вірно діло це скінчиш.
Про будучність хтоб сказав?
Працюй лиш, друже, й будь здоров!

ПОДЯКА

Я, нижче підписаний, член 136 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю в моїй слабости.

Взиваю всіх Українців, котрі ще не належать до У. Н. Союза, щоби вписувалися в члени, бо коли прийде нещастя на чоловіка, то У. Н. Союз щиро поможе.

Також вписуйте свої діти в ряди У. Н. Союза, бо будучність Союза залежить від наших дітей.

Василь Карчмар,
Карнеґі, Па.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СПІЛЬНЕ ВЕЛИКЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВНИХ ГРОМАД, ГОРОЖАНСЬКИХ КЛЮБІВ, ВСІХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ І ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА В МІСТІ НЮАРКУ, Н. ДЖ.

:——::——: уряджується :——::——:

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ СІЧОВИЙ ГАЛІ

229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Сопран сольо п-на Любка Каськів. — Тенор сольо п. П. Яцко. Хор Товариства „Боян". Дірігент Т. Каськів.

Пяно акомпаніямент п-ні Марія Шумейко.

Святочну промову виголосить д-р Л. Цегельський.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 50 центів.

Обовязком є українського громадянства взяти численну участь в цім великім народнім святі. Комітет.

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ДЖЕРЗИ СИТІ

:——::——: відсвяткує :——::——:

ПЕРШУ РІЧНИЦЮ

ОТВОРЕННЯ ВЛАСНОГО ДОМУ

ПІД Ч. 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 РОКУ

З цеї нагоди уряджується забаву, получену з танцями, промовами і вечерою, підчас котрої Хор ім. Лисенка під дірiґентурою п. Андрія Ґели відспіває кілька пісень.

Забава зачнеться в 7-мій годині ввечір і буде тревати до пізної ночі.

Вступ на забаву і вечеру лише $1.00.

Український Народний Дім запрашає всі Братства, Товариства, Сестрицтва і Клюби та все свідоме українське громадянство взяти численну участь у відсвяткуванню такого рідкого і небувалого ще у нас торжества. Ваша присутність додасть членам У. Н. Дому більше заохоти до праці в користь Українського Народного Дому. 257,61

Заряд Укр. Нар. Дому.

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ, II. СОТНІ В ДЖЕРЗИ СИТІ відограється дуже гарне представлення, мельодраму в пятьох діях, одинацятьох відслонах, Івана Бодруґа

УБИЙНИКИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

181-183 FLEET STREET, (near Summit Avenue), JERSEY CITY, N. J.

Початок точно в годині 7.30 ввечір. — Вступ 35 центів.

Проситься Шановне Громадянство прибути на означений час, то є 7.30 ввечір, бо представлення є довге. Участь в цьому представленню беруть 25 осіб, тому щоб не тягнути до пізної ночі муситься скорше зачати. Початок цього представлення є дуже смішний, тому хто спізниться, буде жалувати. Приходіть всі громадно і приводіть своїх знакомих на перше представлення в цім сезоні, а не пожалуєте, лиш будете вдоволені з цеї штуки, за що ручать вам всі аматори. — **Комітет.** 257

СПОСІБ УТЕЧИ

Тепер цілий світ лежить в нещастю і розпуці. Всякі людські старання не можуть поліпшити світські обставини.

ЯКИЙ ЖЕ СПОСІБ УТЕЧИ?

На 16-го квітня Суддя Рутерфорд відповів се питання через більше чим 50 радіо стацій. Він постарався о повторення його промови в українській мові. Сю промову в українській мові зможете почути 9-го листопада від 7-ої до 8-ої години вечером через радіо стацію **WBBR, 1300 Kilocycles, 230.6 meters, Brooklyn, N. Y.**

По всякі інформації пишіть до: 257

WATCH TOWER, Ukr. Dept., 117 ADAMS ST., BROOKLYN, N. Y.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб. 35 ц.
З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб 45 ц.
ЗМІЙКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб 50 ц.
МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21 35 ц.
КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллер. 10 осіб 45 ц.
ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Пєса на 1 дію. 4 осіб 20 ц.
ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літниську.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб 45 ц.
ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб 30 ц.
СОТНИКІВНА, пєса в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" перероблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб 40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб 35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК(або **Вратоване Супружжа,** комедія на 4 дії зі співами, 5 осіб 25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, траґікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб 25 ц.
ДВА ДОМИКИ Й ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб 15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб 35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Й. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) 30 ц.
ВЕРТЕП, пєса на три дії, М. Підгірянка 25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб 15 ц.
НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16 35 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях, 7 осіб 25 ц.

Замовлення слати до:

"S V O B O D A,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова $ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ КУХАР 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на анґлійський спосіб 75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"S V O B O D A,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

РІДКА НАГОДА! РІДКА НАГОДА!

ВИПРОДАЖ

ВИРОБІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА ЗІ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШІКАҐО.

Продається по значно знижених цінах ВИШИВКИ і КИЛИМИ, що були на виставі в Шікаґо; а саме: Вишивані ОБРУСИ зі СЕРВЕТКАМИ від 12 дол. вгору; СКАТЕРТІ зі СЕРВЕТКАМИ від 6 дол.; ЖІНОЧІ СОРОЧКИ і БЛЮЗКИ від 6 дол.; МУЖЕСЬКІ СОРОЧКИ від 5 дол.; Вишивані ТОРБИНКИ від 3.50 дол.; ДОРІЖКИ від 4 дол.; ЖУПАНИ до народніх строїв від 8 дол.; ЗАПАСКИ від 3 дол.; КИЛИМИ від 25 дол. вгору.

Всі вишивки на чистім лнянім полотні, виконані найріжнороднішими взорами і красками. Замовлення і інформації через адмісінтрацію „Свободи": 253-

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв під проводом досвідчених компанійних урядників і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі. Польські пашпорти і візи даром. Виготовляємо перміти, афідевіти, петиції і все, що до подорожі потрібно.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті під повною ґарантією.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ.

Прийдіть ще нині на лікарські оглядини і вислухайте пояснень щодо вашої справи.

Научними методами я лікую успішно отсі недуги: Шкірні висипки, хронічні чиряки, нервові недуги, шлунок, кишкові й відходові недуги, загальне ослаблення, нюрайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм, горло, легені, віддихові й інші недуги мужчин і жінок.

Х-Рей екзамінація крови і хемічні проби.

Вприскування сироватки і щеплінки.

ОГЛЯДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ. — МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ZINS

медичний практик 25 літ.

110 East 16 ST. N. Y.

(межи 4-тою Евеню і Ірвінґ Плейс).

ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. веч.; в неділі від 9. рано до 4. попол.

ДЛЯ ДОБРА НАШИХ КЛІЄНТІВ.

Для всіх тих, котрі зголошуються до нас у справі якоїнебудь услуги, ми маємо в себе досвідчену паню, яка є нашою асистенткою.

Її обовязки є всілякі, іноді надзвичайно важні. До наших старань вона дає своє жіноче чуття, яке викликує у всіх наших гостей щире признання і прихильність.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St. Jersey City, Phone Montgomery 5-1745

34 E. 25th St. Bayonne, Phone Bayonne 3-0540

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краєвою українською пресою).

(11)

певно вбила пок. Т. Голувка, то чому його не арештували? **Бар.:** Через непорозуміння! Його ґрупу заскоро арештували і тому пропали докази. **Д-р Роґуцький:** Як? Адже ком. Чеховський знав від вас, що ця ґрупа доконала вбивства? **Бар.:** Так, але їх заскоро арештували. **Д-р Роґуцький:** Ви писали „ґрипс" до жінки і думали, що про це ніхто не буде знати? А він ось тут. Скажіть мені, як ви могли таке писати в ґрипсі: „Нігди не дайом можносьці витлумачиць сен. Цо ім сен стало і в якім целю то робіон. Не естем здольни згадноньць. Сом две концепціє: альбо хцон упец на тем печень і скомпромітоваць організацієн, тлумачонц єдночеснє себе, альбо впрост зе мне зробіць козла офярнего, чего у ніх рувнеж не купіць". Хто то „вони"? **Бар.:** Поліція. **Д-р Роґуцький:** Щож то значить, що з вас хочуть зробити „жертвенного козла?" **Бар.:** То ясне! **Д-р Роґуцький:** Так! То напевно ясне! Але чому поліція мала себе „тлумачиць"? **Бар.:** Тому, що мене арештовано. (Сміх на салі).

За 1,500 злотих.

Д-р Шухевич: Чи правда, що на день або два дні перед убивством посла Т. Голувка ви були в Дрогобиччині та їхали фіякром до недалекої місцевости біля Дрогобича? **Бар.:** Ні! Це було щойно другого дня по вбивстві! **Д-р Шухевич** (піднесеним голосом): **Ні! Це було перед убивством Голувка. А чи по вбивстві ви за винагородою 1,500 зл. не зобовязалися віднайти Зенона Коссака, ставлячи одночасно умову поліції, щоби вона зглядила зі свята Марусю Федусевичівну, бо вона може вас здеконспірувати?**

Предсідник: Ухилюю те питання тому, що його розглядатиметься ще пізніше.

Обор. д-р Шухевич: Ви зізнали, що в справі нападу на почтовий амбулянс під Бібркою ви видали З. Книша, Максимюка та Дацишина?

Бар. не відповідає.

Обор. д-р Шухевич: Чи правдою є, що в 1928 р. краєва команда вибрала вас на референта експропріяційного відділу? **Бар.:** Це неправда. **Д-р Шухевич:** В 1928 р. унаслідок „палатної революції" ви з Кравцевом поїхали до Праги перед революційний трибунал? **Бар.:** Так. **Д-р Шухевич:** А з весною 1929 р. ви знову були в Празі як свідок у справі проти Антона Стефанишина за його комуністичні ухили? **Бар.:** Так. **Д-р Шухевич:** А на вас не видано присуду, не виключено з ОУН? **Бар.** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Чи знаєте, коли відбувся Конгрес ОУН? **Бар.:** Так, у 1929 р. **Д-р Шухевич:** А чи ви не одержали з цього конгресу карточки з привітом та підписами усіх членів? **Бар.:** Не пригадую собі. **Д-р Шухевич:** А опісля ви віддали цю карточку радн. Івахову та й заденунціювали ось-так усіх учасників конгресу, які сидять уже засуджені по 4 роки в тюрмі? **Бар.:** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Чи по процесі 12-ох Головінський усунувся від проводу, а займався веденням автобусового підприємства? **Бар.:** Так! **Д-р Шухевич:** А чи правда, що він у 1930 р. знову брав активну участь в орґанізації? **Бар.:** Так! **Д-р Шухевич:** І ви повідомили про те радн. Івахова та ком. Чеховського і посередньо причинилися до смерти Головінського?

Бар.: Ні.

Хто організував замах на Східні Торги.

Д-р Ст. Шухевич: Хтож організував атентат на Східні Торги у 1929 р.? **Бар.:** Сеник! **Д-р Шухевич:** Ні! Неправда. Коли на основі ваших зізнань організував Попадюк і лише в останній хвилині не міг вивязатися зі свого завдання, то ви піднялися організувати цей атентат. **Бар.** не відповідає. **Д-р Шухевич:** Ось як! Ви організували як член ОУН атентат на Східні Торги й одночасно повідомляли про те ком. Чеховського. Якжеж це називається? **Бар.** мовчить як закляттий.

Такі драматичні моменти пересували підчас нинішньої розправи. І цікаво, що підс. Барановський виявляв надто велику память, бо пригадував собі навіть день, годину і розмови в подробицях, а тут на питання оборонців мовчав. Не диво, що його оборонець низкою питань намагався видобути від підсудного зізнання, що він будучи конфідентом поліції, сповняв лише „обивательські обовязки оброни паньства", щоби себе зреґабілітувати перед польською суспільністю.

Одначе ціла низка питань предсідника, прокуратора й оборонців не вияснила ні трохи неясної справи з переходом револьверів від підсудного до „пятки" Гнатова перед убивством Голувка та сензаційного повороту до рук підсудного і продажі. Далі не виснено дволичної гри підсудного до часу його теперішнього побуту в арештах. (Далі буде).

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

RECOGNITION PROTEST IS LIKELY.

The convention of the United Ukrainian Organizations of the United States is expected to take action protesting against the recognition of Soviet Russia by the United States when it meets today at the Hotel Pennsylvania. Objection to recognition, it was said yesterday, probably would be based on the alleged anti-Ukrainian policy of the Soviet and their neglect to aid the Ukrainian people during the famine in 1932-33. Emil Revyuk, president of the organization, will preside.

(**The New York Times**, Friday, November 3, 1933).

—o—

MORE THAN 400 PERSONS SEE HISTORICAL DRAMA "ZRADA". Dramatic Group Of St. Michael's

Ukrainian Church Presents Production.

More than 400 persons attended the historical drama "Zrada," presented by the dramatic group of St. Michael's Ukrainian Church on Blackstone street, Sunday night.

The story of the drama takes place at the time when Hetman Mazeppa, joined forces in 1709 with Charles XII of Sweden against the Russians. When Mazeppa first came to the Dnieper, he found the Ukraine devided, the people of the Left Bank observing their allegiance to the Czar, while those of the Right Bank had shaken off his rule under their Hetman Doroshenko. Mazeppa threw in his lot with Doroshenko, who made him his Chancellor, and in 1674 sent him on a mission to Constantinople, to ask for troops against Russia. He was captured and sent to the Czar at Moscow, but succeded in convincing him of his innocence and was set free. Meanwhile Doroshenko had fallen into the Czar's hands and Mazeppa went to the Hetman of the Left Bank, Samoilovich. The latter being accused of treachery and deposed, Mazeppa was elected Hetman of all Ukraine in 1657. At first he made a show of devotion to the Czar, but his real ambition was to shake off the Muscovite yoke and regain freedom for his country with himself as its ruler. In 1709, after a quarrel with Peter, he openly joined forces with the King of Sweden. The war proved fatal to the Ukrainians, and Ukraine as a nation, was brought to the grave at the battle of Poltava, 1709, from which a new nation, young once more, is now attempting to rise, for although the present movement dates from the middle of the last century, its real activity is much more recent.

Tese taking leading parts in the drama were: Mrs. Rosalie Dorys, Mrs. Mary Kinash, Mrs. Pidhorodeska, Anna Gurniak, Mary Karas, Stacia Rominyk, Mary Poznansky, Mary Laba, Anna Susla, Martin Proboriwsky, John Kokolsky, Dimitro Rapko, Alexander Kociuk, Eugene Lipsky, Eugene Procyzen and Walter Teper.

Rev. V. A. Kaskiw was director of the drama, while Jacob Procyzen had charge of the stage.

Guests were present from Boston, Providence, Pawtucket, Manville and this city.

(**The Woonsocket Call**, Tuesday, Oct. 31, 1933).

—o—

G.O.P. LEADERS ARE GUESTS OF UKRAINIAN UNIT.

Non-Partisans Hear Republican Side—Plan to Fete Democrats.

The non-partisan Ukrainian-American Citizens' Club heard the Republican side of the present elecion campaign last night in Sts. Peter and Paul's Church Hall.

Saturday the group, which has been organized only two weeks, will be host to Democratic speakers at a banquet and dance at 7:30 in the same hall. About 600 persons attended the program for the Republicans, which was arranged by the new pastor, the Rev. Joseph Yaletchko. Father Yaletchko was active in organizing the club since his arrival here from Wilmington, Del., six weeks ago.

Michael S. Pucher, president, served as toastmaster and called on Samuel Sloan, candidate for mayor, who gave the principal address. Harry M. Garvey and Charles DeAngelis also spoke and brief remarks were made by Ward B. Edwards and Dennis P. Creedon.

Father Yaletchko and the Rev. Michael Kashuba, Herkimer, spoke of distressed conditions in their native country where village populations were halved in the past year by starvation. A committee was appointed to join with others in Little Falls and Rome to send protests to Washington against proposal to recognize Russia. The committee: Mr. Pucher, Miss Mary Starr, Peter Lyktey, Michael Wilchynsky and Father Yaletchko.

Assisting the pastor and Mr. Pucher in arranging the program were: Miss Mary Gluck, Miss Victoria Cztaylo, Mr. Wilczynsky, Miss Olga Stachara, Michael Onushchak, Anna Sorokowsky, Michael Hryb, Gladys Cztalo, Genevieve Kochnuk, Stanley Hasuk, Leo Renizowsky.

Mickey Burke and orchestra furnished music for dancing during and after the banquet. Members of the St. Mary's Sisterhood served the banquet.

(**The Utica, N. Y., Observer Dispatch**, Oct. 30, 1933).

— Твоя жінка має трох любовників і ти на це нічого не кажеш!?

— Щож я можу говорити? Яж у меншости!

ЗАКЛИК

ДО ЖУХІВЦІВ, ДІБЛЯН, ТЕПЛИЧАН, ОЖАНЦІВ, ПІСКОРІВЦІВ І ІНШИХ БРАТІВ ЛЕМКІВ З ОКОЛИЦЬ ЖУХОВА.

Допоможіть, Браття і Сестри, докінчити Дім Читальні „Просвіти" в Жухові. Цеж буде наша нова лемківська твердиня, яка принесе користь не тільки нашому селу, але й цілій українській справі на Лемківщині.

Наші браття ладяться дати на допомогу викінченню будови аматорську виставу „За батька", але те не вистарчить. І нам треба звідси допомоги.

З краю пишуть, що наш нарід на Лемківщині підноситься. В Лежайську є українська орхестра з 28 осіб. Поляки такої не мають. Відбулося там 1. жовтня величаве свято „Українська Молодь Христови", але Поляки заборонили святочний похід, а Мазури нападали на наших хлопців, як верталися на наші села з того свята. Та хлопці дали Мазурам доброго прочуханця.

Жертви на ту гарну і корисну ціль просимо слати на адресу:

JOHN SHEGDA,

704 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО СТАРШОЇ ЖЕНЩИНИ, котра вміла би зварити обід для четирох дорослих осіб і почистити 5 кімнат. Платня після умови. Проситься голоситись листовно на слідуючу адресу: 254,7-

ТИМКО МЕЛЕЩУК,

4556 — 49th Street, Apt. 4, H,

WOODSIDE, L. I.

ВІЗЬМЕМО НА ФАРМУ старшого мужчину або женщину на утримання, з меньшим або більшим капіталом. Утримання після умови. Голоситися листовно або особисто до: 257-9

MICHEL KOCHUT,

30 Pike Street, New York, N. Y.

„РИЗНИЦЯ"

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ,

131 RIVERSIDE DRIVE (at W. 86 St.)

NEW YORK, N. Y.

Telephone: ENDICOTT 2-1618.

251 S. Olshanska.

ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ.

З причини слабости продається дуже гарна марма, тано, 98 акрів, 65 акрів під управу, а решта ліс сад і пасовиско, гарні дерева, дім 8 кімнат, велика стодоля, сайло і 4 інші будинки, все в добрім порядку. 9 коров, 2 коні, кури, вся потрібна на фармі машинерія. Ціна $5,000, половина готівкою. 257

З причини старости продам фарму дуже тано, 65 акрів, 45 акрів під управу, а решта ліс, пасовиско і сад, дім 9 кімнат, 5 інших будинків, всі в добрім стані. 10 коров, 2 коні, 250 курей, 150 голубів, 50 гусей, 3 безроги, ввесь збір і вся потрібна на фармі машинерія. Ціна $6,000, половина готівкою, решта на вигідні сплати.

PETER OWDY,

101 South 3rd Street, Apt. 2-B,

Brooklyn, N. Y.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

9 LIVINGSTON PLACE,

NEW YORK CITY

ріг 16th Street (ч. 318 East)

напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 9-5760

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.

Урядові години:

Від 1-3 пополудні і від 6-8 ввечір.

В неділі після умови. 236

29 Morton Street, Newark, N. J.

Телефон: Market 3-4818

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР

153 AVENUE B,

NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Tel: Orchard 4-2568

— Ти зовсім не такий дурний, на якого виглядаєш.

— Це саме ріжниця між нами обома!

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

(85).

© 1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Як темний беріг показався ближче, Джейн Грейсток зісунулася потихенько з заднього кінця лодки у воду озера. Вона майже не рухалася, хіба що держала голову над водою, поки лодка не пропала в останніх промінях заходячого місяця. Потім вона поплила до полудневого берега. Вона була сама, без ніякої зброї, майже гола, в краю, повнім диких звірів і ворожих людей, а всеж уперше від кількох місяців почула полекшу й радість. Вона була вільна!

Її кров заграла майже невідомим почуванням і вона мало що не видала оклику радости, коли почала виходити зі спокійної води на мовчаливий беріг. Перед нею піднимався темний ліс, повний звуків розбуджуючого дня — вільного життя, до котрого й вона тепер належала. І тоді їй уперше прийшло почуття й розуміння, що це життя мусіло означати для Тарзана. Вона зрозуміла всю приманливість і притягаючу силу дикого життя для нього. Ох, якби він тільки був коло неї! Вона не могла мріяти про ніяку іншу втіху.

Лев заревів по правій руці від неї, як вона тихцем прокрадалася через гущавину. Він знову заревів, тим разом ближче. Вона намацала звисаючу галузь дерева та легко зависла на гиляці дерева. Довга й небезпечна подорож, яку вона пробула за кілька останніх днів, затвердила її мязи й нерви і вона скоро знайшла такий сховок для себе, який Тарзан навчив її, що це найліпший. На дереві, яких трицять стіп над землею, вона скулилася й заснула, з новою надією в серці.

Того самого вечора Тарзан покинув місто Алюр. Він ішов слідами Мосара на береги Джадбенлюла. До берега ще були причеплені кілька лодок, і одну з тих лодок Тарзан забрав для свого вжитку. Уже настав день, коли він переплив широке озеро й почав веслувати горі вючою рікою на північ. Тут то Мосар побачив, що біла бранка пропала. Ні один з його веслярів не міг собі пригадати, коли дівчина щезла. Мосар просто не міг здержати своєї люти.